

безробіття серед осіб працездатного віку, із зрозумілих причин, зафіксований у Луганській (17,8 %) та Донецькій (15,0 %) областях. Ще у 15 регіонах рівень безробіття перевищував середній показник по Україні. Найменше від безробіття потерпало працездатне населення Харківської та Київської областей, де його рівень не підійнявся вище 7 %.

Отже, можна зробити висновок, що рівень безробіття в Україні поступово стає нижче, ніж у минулі роки.

Одержано 13.04.2019

УДК 331.5:31

Альона Сергіївна ЛЯХОВА,

студентка групи Ф6-ПДдср-18-7 ХНУВС

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор Садиков М. А.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

Проблема безробіття сьогодні досить важлива. Статистика свідчить, що на початок 2006 р. Безробітними були 1008,1 тис. чол. Кожному з них необхідно виплачувати допомогу по безробіттю, на що витрачаються кошти, які могли б бути використаними для інших цілей (на освіту, охорону здоров'я, допомогу хворим дітям, інвалідам і. ін.), і яких так не вистачає у державному бюджеті. На сьогоднішній день в Україні діє «Державна програма зайнятості населення». З метою вирішення проблеми безробіття створені центри зайнятості, розроблені державні програми щодо зменшення безробіття.

Повністю ліквідувати безробіття неможливо, тому існує категорія громадян, які просто не хочуть працювати. Ця категорія громадян відноситься до категорії працездатного населення. Проблему зменшення безробіття треба вирішувати таким чином, щоб це було вигідно і робітникам, і роботодавцям, і державі.

Згідно із щойно оприлюдненими статистичними даними, у I кварталі 2018 року в Україні рівень безробіття серед економічно активного населення (розрахований за методологією МОП) становив 9,7 %, або знизився на 0,4 порівняно з I кварталом минулого року.

Серед осіб працездатного віку рівень безробіття дещо вищий і складає 10,0 %. Загальна чисельність безробітних серед працездатного населення – 1713 тис. осіб, серед яких 55 % (938 тис. осіб) – чоловіки. Понад 65 % (1116 тис. осіб) безробітних проживають у містах.

Отже можемо сказати що безробіття в країні порівняно з 2017 роком зменшилось, а працевлаштування безпосередньо збільшилось.

Найвищий рівень безробіття серед осіб працездатного віку, із зрозумілих причин, зафіксований у Луганській (17,8 %) та Донецькій (15,0 %) областях. Ще у 15 регіонах рівень безробіття перевищував середній показник по Україні.

Найменше від безробіття потерпало працездатне населення Харківської та Київської областей, де його рівень не підійнявся вище 7 %.

Безробітними визначаються працездатні громадяни працездатного віку (15–70), які через відсутність роботи не мають заробітку або інших передбачених законодавством доходів і зареєстровані у державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, готові та здатні приступити до підходящої роботи.

Загалом існує два способи визначення кількості безробітних. Дані, визначені за першим (офіційним) способом, наведені вище. Це відомості державних центрів зайнятості про громадян працездатного віку, які зареєстровані як такі, що шукають роботу. За даними МОП, кількість безробітних становить близько 15 %. Проте чи дійсно ці громадяни мають засобів для існування, як це передбачено законодавством? Звичайно, мають, інакше вони зареєструвалися б у центрі зайнятості, щоб одержувати допомогу по безробіттю.

Як би центри зайнятості послабили вимоги, згідно з якими надається статус безробітного та виплачується допомога (зокрема, обов'язкове відвідування центру зайнятості не 1 раз на тиждень, а 1 раз на рік), то дані центрів зайнятості збіглися б з розрахунками МОП.

Перелік так званих неофіційних безробітних формується за рахунок:

- громадян, зайнятих у тіньовому секторі економіки;
- громадян, зайнятих на присадибних сільськогосподарських ділянках;
- повнолітніх працездатних громадян, які перебувають на утриманні (батьків, чоловіка, дружини тощо);
- алкоголіки, наркомани, особи без певного місця проживання;
- особи, які нелегально чи напівлегально виїхали на заробітки до інших країн;
- кримінальні елементи: торговці наркотиками, рекетири тощо.

Рівень безробіття (за методологією МОП) – відношення (у відсотках) кількості безробітних віком 15–70 років до економічно активного населення (робочої сили) зазначеного віку або відповідної соціально-демографічної групи.

Зареєстровані безробітні згідно з чинним законодавством – це особи працездатного віку, які зареєстровані у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції як безробітні і готові та здатні приступити до роботи. Рівень зареєстрованого безробіття визначають як відношення кількості зареєстрованих безробітних до середньорічної кількості населення працездатного віку. Найбільше можливостей для працевлаштування є на малих приватних підприємствах.

Першим фактором, який заважає влаштуватись на роботу до приватного підприємства, є психологічний.

Другий фактор – податковий. Фізичним особам, платникам єдиного податку, не вигідно наймати робітника на законних підставах. Для вирішення цієї проблеми необхідно надати податкові пільги приватним підприємцям – платникам єдиного податку.

Третій фактор – обмеженість ринку збуту, зумовлена ПДВ, яка особливо впливає на виробників товарів народного споживання. Найдоцільніше було б змінити схему оподаткування, проте цей фактор потребує ґрунтовніших наукових досліджень. В основному він впливає на підприємців, які займаються виготовленням товарів народного споживання.

Четвертий фактор – правова незахищеність робітника і роботодавця одне від одного, як наслідок неправильної побудови трудового контракту за формою чинного законодавства. Ця проблема усувається внесенням змін у трудовий договір.

Вирішити проблему безробіття можна залученням безробітних до підприємницької діяльності.

Офіційно безробітні громадяни, які не мають офіційної роботи, але мають інші джерела заробітку, не сплачують податки, а іноді й стоять на обліку в центрі зайнятості.

Особливої уваги з боку держави потребують інваліди, жінки, які мають дітей віком до 6 років, батьки багатодітних сімей. Тому приватним підприємцям, які мають таких працівників, необхідно надати пільги з оподаткування цих громадян.

Молоді спеціалісти становлять особливу категорію. Це особи, які:

- 1) закінчили навчання у ВНЗ;
- 2) закінчили навчання у середніх спеціальних навчальних закладах;
- 3) перебувають на обліку в центрі зайнятості і пройшли перепідготовку за іншою спеціальністю.

Вирішенням проблем молодих спеціалістів повинні разом займатися ВНЗ і держава: надавати певні пільги підприємствам, де працюють ці спеціалісти, кожен ВНЗ повинен рекламувати своїх випускників. Для підвищення конкурентоспроможності майбутніх спеціалістів на економічних, фінансових та лінгвістичних спеціальностях як обов'язкову дисципліну необхідно запровадити оволодіння навичками керування легковим автомобілем.

Отже, впроваджуючи запропоновані заходи, ми можемо досягнути зменшення рівня безробіття, збільшення кількості працевлаштованого населення і, як наслідок, загального покращення економічної і соціальної ситуації у країні.

Необхідно також сприяти самозайнятості населення, залучати населення до підприємницької діяльності, видавати патенти, які б давали громадянам надавати різні послуги. Найголовнішою рушійною силою у здійсненні запропонованих заходів буде проведення пенсійної реформи.

Одержано 16.04.2019

